

3.7. Kolmansien osapuolten vakuutuksesta (kysymys 21)

Tässä vaiheessa sovittelijoiden vastuuta koskevat erityissäännöt vaikuttavat turhilta, sillä yleistä siviilioikeudellista vastuuta koskevaa lainsäädäntöä sovelletaan tähänkin. On kuitenkin

erittäin toivottavaa, että sovittelijat ottavat vastuuvakuutuksen, joko henkilökohtaisesti tai heidät nimittäneen tahon (oikeushenkilö) välityksellä.

Tämä olennainen seikka tulee sisällyttää eurooppalaiseen eettiseen menettelytapasäännöstöön.

Bryssel, 11. joulukuuta 2002.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Roger BRIESCH

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi neuvoston direktiivin 68/151/ETY muuttamisesta yhtiömuodoltaan tietynlaisia yhtiöitä koskevien julkistamisvaatimusten osalta”

(KOM(2002) 279 lopullinen – 2002/0122 COD)

(2003/C 85/03)

Neuvosto päätti 16. syyskuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -jaosto antoi lausuntonsa 27. marraskuuta 2002. Esittelijä oli María Candelas Sánchez Miguel.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 11. ja 12. joulukuuta 2002 pitämässään 395. täysistunnossa (joulukuun 11. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 91 ääntä puolesta, 1 vastaan ja 2 pidättyi äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Direktiivi 68/151/ETY on ensimmäinen yhtiöitä koskeva direktiivi. Sen päätarkoituksena on luoda olosuhteet, joissa niin sanotun lakisäätetyn julkistamisen avulla voidaan turvata osakkaiden ja kolmansien osapuolien edut sellaisissa yhtiöissä, joiden merkittävin piirre on osakkaiden rajoitettu vastuu, toisin sanoen pääomayhtiöissä.

1.2. Lakisäätetyn julkistamisen taustalla on yhtiöiden velvollisuus rekisteröityä kussakin maassa tarkoitusta varten oleviin julkisiin virastoihin, joita kutsutaan rekistereiksi. Velvollisuuden nimenomaisena tarkoituksena on suojata kyseisten yhtiöiden osakkaiden sekä yhtiön kanssa sopimussuhteessa olevien kolmansien osapuolien etuja. Julkistaminen koskee kolmea osa-aluetta: perustamisasiakirjan tietoja, perustamisen yhteydessä sovittua vastuunjakoa sekä perustamisasiakirjan pätemättömäksi julistamisen vaikutuksia.

1.3. Tällainen lakisäätetyn tietojen julkistaminen koski ennen kauppiaita, joiden tuli rekisteröityä omiin alakohtaisiin järjestöihinsä. Sittemmin velvollisuus ulotettiin yhtiöihin, joiden tuli rekisteröityä saadakseen oikeushenkilön aseman. Rekisteröitymisvelvollisuuteen kuuluu ns. sisäinen velvollisuus, joka koskee yhtiön perustamisasiakirjan vähimmäissisältöä, ja ulkoinen velvollisuus eli niiden henkilöiden tai elinten nimeäminen, jotka voivat tehdä yhtiön nimissä oikeudellisia tai taloudellisia sitoumuksia.

1.4. Direktiivi on ollut voimassa jo pitkään, ja sinä aikana on tapahtunut lainsäädännöllisiä ja talouselämän muutoksia, jotka edellyttävät direktiivin muuttamista. Rekisteröitymisvelvoitteen alaisia yritysmuotoja on tullut lisää (1 artikla), ja tietojen keruuseen ja julkistamiseen käytettävät tekniset järjestelmät ovat nopeutuneet (3 artikla), minkä ansiosta rekisteröityjen tietojen entistä laajempi siirto ja julkistaminen on mahdollista jopa yli valtiollisten rajojen.

1.5. Tätä taustaa vasten saatettiin päätökseen lainsäädännön yksinkertaistamishankkeen neljäs vaihe ⁽¹⁾, jonka yhteydessä yhtiöoikeustyöryhmä esitti joukon ensimmäistä ja toista yhtiöoikeusdirektiiviä koskevia suosituksia. Niistä mainittakoon seuraavat: eri rekistereissä olevien yritystietojen saatavuuden parantaminen, useamman kuin yhden kielen käyttömahdollisuus tietojen rekisteröinnissä sekä rekisteröintiin velvoitetujen yritysmuotojen ajantasaistaminen. Lisäksi on otettava huomioon tilinpäätösdirektiivien aiheuttamat muutokset, jotka edellyttävät vuosittaisten tilinpäätösten julkistamista kaupparekisterissä.

2. Ehdotuksen sisältö

2.1. Ehdotuksessa direktiivin 68/151/ETY muuttamisesta otetaan yhtäältä huomioon tarve ottaa käyttöön nykYTEKNOLOGIA yritystietojen arkistointi- ja julkistamisjärjestelmissä ja toisaalta tarve mukauttaa kyseiset uudet välineet lain vaatimukseen, jotta ne noudattavat julkisia rekistereitä koskevia laillisuus- ja oikeusturvaperiaatteita.

2.2. Ensiksi tarkastellaan kahta lisäystä, jotka laajentavat direktiivin sisältöä:

- uudet yritysmuodot, joita rekisteröintivelvollisuus koskee
- asiakirjat, joiden rekisteröinti on pakollista (tilinpäätös-asiakirjat).

Ensimmäisessä tapauksessa muutos johtuu jäsenvaltiokohtaisista säännöksistä, sillä muutosehdotuksessa mainituissa valtioissa on luotu uusia yritysmuotoja, ja toisessa tapauksessa muutokset johtuvat muista yhteisön säännöksistä, joissa asetetaan mainittu velvoite (20.7.1978 annettu neuvoston direktiivi 78/660/ETY ⁽²⁾, jota on muutettu viimeksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/65/EY ⁽³⁾; 13.6.1983 annettu neuvoston direktiivi 83/349/ETY ⁽⁴⁾, jota on muutettu viimeksi neuvoston direktiivillä 2001/65/EY; 8.12.1986 annettu neuvoston direktiivi 86/635/ETY ⁽⁵⁾, jota on muutettu viimeksi direktiivillä 2001/65/EY sekä 19.12.1991 annettu neuvoston direktiivi 91/674/ETY ⁽⁶⁾, johon komissio on tehnyt muutosehdotuksen).

2.3. Tärkeintä muutosta eli uusien tekniikoiden käyttöönot-

toa rekisteröinti- ja julkistamisjärjestelmissä koskevista ehdotuksista mainittakoon seuraavat:

- asiakirjojen sähköinen arkistointi vuodesta 2007 alkaen
- rekisteröityjen asiakirjojen sähköinen varmentaminen
- sähköisessä muodossa julkaistujen asiakirjojen vaikutukset kolmansiin osapuoliin
- useamman kuin yhden kielen käyttömahdollisuus rekisteröinti- ja julkistamisjärjestelmässä
- sen rekisterin mainitseminen yhtiön kaupallisissa asiakirjoissa, jossa yhtiö on kirjoilla.

2.4. Kaikki mainitut muutokset vaikuttavat vain rekistereiden muotoseikkoihin, sillä rekistereiden toimintaperiaatteet pysyvät ennallaan. On myös otettava huomioon, että sähköistä allekirjoitusta koskeva direktiivi 1999/93/EY ⁽⁷⁾ on jo voimassa. Sen avulla voidaan taata oikeusturva, silloin kun rekistereihin sisältyvien tietojen varmistamisessa käytetään sähköisiä järjestelmiä.

3. Yleistä

3.1. ETSK pitää myönteisinä niitä voimassa oleviin säännöksiin tehtäviä muutoksia, jotka ovat yhteisön lainsäädännön yksinkertaistamista koskevien ehdotusten mukaisia, ja erityisesti niitä, joilla parannetaan kaupankäynnin turvallisuutta ja helpotetaan kaikkien taloudelliseen toimintaan osallistuvien mahdollisuuksia saada luotettavaa tietoa.

3.2. On kuitenkin syytä huomauttaa, että yksinkertaistaminen ei missään tapauksessa voi muuttaa perustamissopimukseen kirjattuja yleisperiaatteita eikä varsinkaan kielellistä monimuotoisuutta koskevaa periaatetta, sillä kielellistä monimuotoisuutta ei pidä tunnustaa pelkästään jäsenvaltioissa, joista eräissä on useita tunnustettuja alueellisia kieliä, vaan myös jäsenvaltioiden välillä, kuten komission ehdotuksesta käy ilmi.

3.3. Eräät ehdotukseen sisältyvät seikat saattavat aiheuttaa oikeudellista epäselvyyttä, nimittäin ehdotus sähköisen järjestelmän pakollisesta käytöstä vuodesta 2005 alkaen sekä ehdotus, jonka mukaan kyseistä soveltamispäivää edeltävien kymmenen vuoden aikana rekisteröidyt asiakirjat on muutettava sähköiseen muotoon. Tietyt tärkeät asiakirjat, kuten yhtiösopimus, on saatettu rekisteröidä jo tätä aiemmin, jolloin ne jäävät velvoitteen ulkopuolelle.

3.4. Tällaisten ongelmien välttämiseksi olisi syytä erotella yhtäältä asiakirjat, joiden rekisteröinti on pakollista (2 artiklassa vaadittavat asiakirjat), ja toisaalta vapaaehtoisesti rekisteröitävät asiakirjat, jotka ovat sisällöltään lähes aina sääntömääräisiä. Näin määräaikoja sovellettaisiin vain ensiksi mainittuihin. Jälkimmäisten asiakirjojen sähköistäminen olisi mahdollista siirtää myöhempään ajankohtaan.

⁽¹⁾ Katso komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille – SLIM-hankkeen neljännen vaiheen tulokset, 4.2.2000, KOM(2000) 56 lopullinen.

⁽²⁾ EYVL L 222, 14.8.1978.

⁽³⁾ EYVL L 283, 27.10.2001.

⁽⁴⁾ EYVL L 193, 18.7.1983.

⁽⁵⁾ EYVL L 372, 31.12.1986.

⁽⁶⁾ EYVL L 374, 31.12.1991.

⁽⁷⁾ EYVL L 13, 19.1.2000.

3.5. Toinen sekaannusta aiheuttava seikka on ehdotus, joka koskee rekisteröityjen asiakirjojen vaikutuksia ulkopuolisiin henkilöihin (vanhan direktiivin 3 artiklan 5 kohta). Direktiivin 3 artiklan 4 kohdan uuden sanamuodon mukaan asiakirjat julkaistaan joko tarkoitusta varten määrätyissä virallisissa julkaisuissa tai sähköisessä muodossa. Jos asiakirjat julkaistaan sähköisessä muodossa, niihin tutustuminen ja niin ollen niiden laillinen sitovuus on vaikeaa todistaa, ellei oteta käyttöön sellaista rekistereihin tutustumisen vahvistusjärjestelmää, jonka avulla tietojen avaaminen sähköisessä muodossa on todistettavissa.

3.6. Komitea kannattaa ehdotusta, jonka mukaan todisteen hinta ei saa olla niistä aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia suurempi, vaikkakaan kyseisiin kustannuksiin ei tule sisällyttää rekisterin sähköistämisestä aiheutuvia kuluja.

4. Erityistä

4.1. Rekisteröityjä yhtiöitä koskevaan julkistamisjärjestelmään tehdyn muutosehdotuksen tarkoituksena on laajentaa järjestelmän vaikutusalueetta yhtenäismarkkinoilla jäsenvaltioiden rajojen yli. Sen vuoksi ehdotuksessa viitataan kielilainsäädäntöön ja sähköisten järjestelmien käyttöön asiakirjojen rekisteröinnissä ja julkaisemisessa. ETSK katsoo kuitenkin, että avoimuuteen ja laillisuuteen perustuvien yritys-suhteiden oikeusturva on aina säilytettävä.

4.2. Koska ehdotus on yleisluonteinen, on parannettava niitä osia, joilla voi olla ehdotuksen tavoitteiden vastaisia vaikutuksia. Ehdotetun direktiivin 3 a artiklan 1 kohdan vaikutukset voivat olla tavoitteiden vastaisia, sillä sen mukaan jäsenvaltio voi valita julkistettavien asiakirjojen kieleksi jonkin niistä kielistä, jotka ovat sallittuja kyseisen maan kielilainsäädännön mukaisesti.

4.3. ETSK pyytää komissiota täydentämään kyseisen kohdan sanamuotoa siten, että jäsenvaltiot veloitetaan vahvistamaan, millä yhteisön virallisella kielellä 2 artiklassa luetellut asiakirjat on rekisteröitävä, samalla kun jäsenvaltioille jätetään mahdollisuus säilyttää alueiden kielellinen identiteetti sallimalla muiden kielten käyttö 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4.4. Sähköisen rekisteröintijärjestelmän osalta huomautettakoon, että direktiivin 68/151/ETY alkuperäistä sanamuotoa ei ole muutettu, minkä vuoksi 3 artiklan 5 kohta on epä johdonmukainen. Kyseisen kohdan mukaan rekisteröityihin asiakirjoihin ei voi vedota mikäli hyvässä uskossa toimineiden kolmansien osapuolien toimet aiheuttavat ristiriitatilanteen, jos he ovat toimineet enintään 16 päivää tietojen julkaisemisen jälkeen. Määräaika on uuteen julkistamisjärjestelmään nähden hyvin pitkä. Jäsenvaltiot voivat lyhentää kyseistä määräaikaa uuden tekniikan käytössä tapahtuneen kehityksen mukaisesti.

4.5. ETSK ehdottaa, että kohtaan lisätään maininta, jolla artiklan säännös rajoitetaan koskemaan vain rekistereitä, joissa asiakirjoja ei rekisteröidä tai julkisteta sähköisesti. Näin toteutuu yksi tavoitteista eli lakisääteisen julkistamisen nopeus ja yleisyys.

Bryssel, 11. joulukuuta 2002.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Roger BRIESCH